

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. balandžio 14 d. Nr. 21RE-353

(AG-152/06-2026)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vaidos Jokubauskaitės (Komisijos Šiaulių apygardos skyriaus narė), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo S. Š. skundą atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2026 m. sausio 21 d. rašto Nr. A51-13877/26 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas S. Š. (toliau – pareiškėjas) prašo Komisijos panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2026 m. sausio 21 d. raštą Nr. A51-13877/26 (toliau – ir Raštas) į pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimąsi (reg. Nr. A50-43014/25) kaip neatitinkantį Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų, 3 straipsnio 5 punkto, 3 straipsnio 4 punkto, 3 straipsnio 9 punkto, 4 straipsnio 7 punkto, 4 straipsnio 11 punkto ir įpareigoti Administraciją per Komisijos nustatytą terminą iš naujo išsamiai išnagrinėti pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimąsi (reg. Nr. A50-43014/25) ir priimti naują, teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą, kuriame privaloma: atlikti tikslius atstumo matavimus ir nurodyti konkretų teisės aktą (pilnas pavadinimas, straipsnis ir punktas), leidžiantį augti medžiui apie 3–3,5 metro atstumu nuo pastato sienų su langais nesilaikant Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklės), 5.2 punkto 10 metrų reikalavimo, arba – jeigu tokio teisės akto nėra – priimti sprendimą dėl tujos persodinimo į Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto reikalavimus atitinkančią vietą arba dėl jos pašalinimo iš augimo vietos; patvirtinti, ar gautas rašytinis pastato savininkų sutikimas, leidęs augti medžiui tokiu atstumu (Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.9 punktas), o jeigu toks sutikimas nėra gautas – priimti sprendimą dėl tujos persodinimo arba pašalinimo iš augimo vietos; atlikti insoliacijos normų atitikties patikrinimą pagal STR 2.02.01:2004 213 punktą ir 212 punkto pastabas, pateikiant vertintojo kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą ir oficialų apžiūros aktą; įvertinti šaknų poveikį pastato pamatams ir konstrukcijoms bei pateikti motyvuotą ekspertinę išvadą – ypač atsižvelgiant į tai, kad Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punkte expressis verbis (tiesiogiai) nustatyta, jog kompensacija neskaičiuojama, kai želdiniai gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis; konkrečiai atsakyti į pareiškėjo klausimus nurodant tikslų teisinį pagrindą (teisės akto pavadinimas, straipsnis, punktas): (i) koks teisės aktas leidžia augti medžiui tokiu atstumu nuo statinio sienų su langais nesilaikant Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto; (ii) kas ir koku teisiniu pagrindu prisiima atsakomybę už galimą žalą; (iii) koks teisinis pagrindas 50 procentų gyventojų sutikimo

reikalavimui; pateikti motyvuotą, specialisto išvadomis ir dokumentais pagrįstą galutinį sprendimą, atitinkantį VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus bei įpareigoti Administraciją per Komisijos nustatytą terminą pašalinti tęstinį neveikimą, trunkantį nuo 2025 m. rugpjūčio 4 d. (kai Justiniškių seniūnija perdavė klausimą Miesto aplinkos skyriui), ir atlikti šiuos veiksmus: atlikti profesionalų nudžiūvusios ir palinkusios tujos šakos pavojingumo vertinimą, surašant oficialų apžiūros aktą, kuriame nurodytos vertintojo kvalifikacija, apžiūros data ir faktiniai radiniai – vadovaujantis Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-675 „Dėl Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sanitarinės taisyklės), 3.1 punktu, Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (toliau – Želdynų įstatymas) 13 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi ir Vilniaus taisyklių 26 punktu; nustačius grėsmę – nedelsiant pašalinti pavojingą šaką be atskiro želdyno projekto, kaip *expressis verbis* leidžia Vilniaus miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių, patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2016 m. gegužės 11 d. sprendimu Nr. 1-446 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių tvirtinimo“ (toliau – Vilniaus taisyklės), 26 punktą ir Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis; šis veiksmas privalo būti atliktas neatsižvelgiant į sezoninius apribojimus, nes Želdynų įstatymo 14 straipsnio 3 dalis *expressis verbis* numato išimtį, kai želdiniai kelia pavojų gyventojams, jų turtui ar statiniams.

Komisijos narė 2026 m. kovo 16 d. sprendimu Nr. 21RE-248, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 9 straipsnio 1 ir 3 dalimis, 10 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 4 dalimi, 22 straipsnio 1 dalimi netenkino pareiškėjo S. Š. 2026 m. kovo 10 d. prašymo atnaujinti skundo padavimo terminą ir atsisakė priimti pareiškėjo 2026 m. kovo 10 d. skundo dalį dėl Administracijos Miesto aplinkos skyriaus 2025 m. lapkričio 28 d. rašto Nr. A51-193122/25 panaikinimo nagrinėti Komisijoje.

Skunde nurodo, kad Raštu pakartotinai atsisakyta imtis veiksmų dėl tujos, augančios šalia duomenys neskelbtini namo, Vilniuje. Administracija nuo 2021 m. gegužės 10 d. (kai pareiškėjas pirmą kartą kreipėsi į duomenys neskelbtini seniūniją dėl aplūžusių tujos viršūnių sutvarkymo) ir ypač nuo 2025 m. rugpjūčio 4 d. (kai duomenys neskelbtini seniūnija perdavė genėjimo klausimą Miesto aplinkos skyriui) iki skundo pateikimo dienos nepašalino vizualiai nudžiūvusios ir palinkusios tujos šakos, kuri kelia pavojų gyventojų saugumui ir turtui.

Pareiškėjas yra seniūnaitis ir tuo pačiu gyventojas, gyvenantis name, adresu duomenys neskelbtini, Vilniuje, prie kurio auga ginčo tuja. Pareiškėjui kyla tiesioginis pavojus dėl pavojingos tujos šakos, galinčios nukristi ant jo, kitų gyventojų ar turto. Pareiškėjas nurodo Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 3 straipsnio 21 dalį, 39 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 4 straipsnio 11 punktą, 3 straipsnio 21 punktą, teigia, kad turi pakankamą teisinį suinteresuotumą tiek kaip bendruomenės atstovas, tiek kaip tiesiogiai paveiktas gyventojas.

Viena tujos šakų yra vizualiai visiškai nudžiūvusi ir palinkusi žemyn – ji dar laikosi ant medžio, tačiau dėl aukšto išsidėstymo jos lūžimo laipsnio iš apačios pilnai įvertinti neįmanoma. Esant stipriam vėjui, apledėjimui ar sniego apkrovai, šaka gali nukristi ant žmonių ar turto. Tai konkreiti, nuotraukomis dokumentuota grėsmė, egzistuojanti faktiškai nuo 2021 m. gegužės, o Administracijai žinoma nuo 2025 m. rugpjūčio 4 d. Administracijos direktoriaus atsakyme teigiama, kad „minėta tuja nėra avarinės būklės ir šiuo metu nekelia pagrįstos grėsmės“. Šis teiginys yra teisiškai nepagrįstas dėl kelių priežasčių: 1) atsakyme nenurodyta apžiūros data, nenurodytas apžiūrą atlikęs specialisto vardas, pavardė ir pareigos, nepateiktas joks oficialus apžiūros aktas su faktiniais radiniais. Tai reiškia, kad atsakyme pateiktas teiginys neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų. 2) Nudžiūvusios šakos lūžimo laipsnio iš apačios pilnai įvertinti neįmanoma. Toks faktinis neaiškumas pats savaime yra savarankiškas pagrindas profesionaliam arboristiniam tyrimui su oficialiu apžiūros aktu, o ne pagrindas preziumuoti, kad viskas gerai. Administracijos atsakyme teigiama, kad „Jūsų minimų tujų būklė yra gera ir patenkinama“, tačiau nepateiktas vertintojo vardas, pavardė ir pareigos, nenurodyta apžiūros data, nepateikti išmatuoti medžio parametrai, neatsakyta į

klausimą, apie kurią iš dviejų tujų kalbama. Tai yra akivaizdus VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų pažeidimas.

Administracijos pareigų teisiniai pagrindai dėl šakos šalinimo: 1) Sanitarinių taisyklių 3.1 punktas imperatyviai numato, kad vykdant sanitarinės apsaugos priemones būtina anksti pavasarį ar rudenį išpjaustyti medžių ir krūmų pažeistas, nudžiūvusius, nušalusius šakas ar jų dalis, šalinti išdžiūvusius, džiūstančius medžius ir krūmus. Ši pareiga yra besąlyginė – ji nesuteikia Administracijai diskrecijos teisės rinktis, ar vykdyti, ar ne. 2) Vilniaus taisyklių 26 punktas *expressis verbis* nustato, kad viešieji atskirieji želdynai tvarkomi ir prižiūrimi pagal teisės aktų nustatyta tvarka parengtus želdynų projektus, išskyrus šiuos želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus: kasmetinį medžių ir krūmų genėjimą, nudžiūvusių, pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui keliančių, invazinių medžių ir krūmų kirtimą, medžių ir krūmų atžalų pašalinimą, tręšimą, želdynų statinių ir įrenginių tvarkymą ir kitus želdynų ir želdinių priežiūros darbus, skirtus gerai fizinei ir estetinei želdyno būklei palaikyti. Taigi pavojingos šakos šalinimui atskiras želdyno projektas nereikalingas. 2) Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis numato, kad viešieji atskirieji želdynai tvarkomi ir prižiūrimi pagal želdynų projektus, išskyrus šiuos želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus: kasmetinį medžių ir krūmų genėjimą, nudžiūvusių, pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui keliančių, invazinių medžių ir krūmų kirtimą, medžių ir krūmų atžalų pašalinimą, tręšimą, želdynų statinių ir įrenginių tvarkymą ir kitus želdynų ir želdinių priežiūros darbus, skirtus gerai fizinei ir estetinei želdyno būklei palaikyti. Želdynų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 2 punktas numato, kad saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti be leidimo ar sprendimo galima, kai šiuos darbus reikia atlikti nedelsiant – dėl gamtinio, eismo ar kito įvykio pakitus saugotinų želdinių būklei, kai dėl to jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui. Jeigu ginčo tuja nėra įregistruota kaip saugotinas želdinys, jai taikomas dar paprastesnis pašalinimo režimas – pagal Sanitarinių taisyklių 3.1 punktą ir Vilniaus taisyklių 26 punktą. 3) Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punktas tiesiogiai įpareigoja savivaldybių vykdomąsias institucijas organizuoti ir (ar) vykdyti savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą. Želdynų įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktas nustato, kad želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai privalo saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę. Vilniaus taisyklių 8.10 punktas patvirtina, kad želdinių sodinimo ir priežiūros atsakomybė reglamentuojama pagal želdinių sodinimo ar augimo vietą – šiuo atveju Administracijai priklausančioje žemėje. 4) Želdynų įstatymo 14 straipsnio 3 dalis draudžia kirsti saugotinus medžius nuo kovo 15 d. iki rugpjūčio 1 d., tačiau *expressis verbis* numato išimtį – kai jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams, eismo ar skrydžių saugumui. Todėl pavojingos šakos pašalinimui šis sezoninis draudimas netaikomas.

Pareiškėjas nurodo, kad dar 2021 m. gegužės 10 d. kreipėsi į duomenys neskelbtini seniūniją dėl aplūžusių tujos viršūnių sutvarkymo. 2025 m. lapkričio 9 d. paklausime Miesto aplinkos skyriui ir 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi direktoriui konkrečiai prašė atlikti šakos pavojingumo vertinimą ir ją pašalinti. Administracija visais atvejais atsisakė tai daryti, neištyrus faktinių aplinkybių ir nepateikus specialisto išvados. Šitai klausimas nesprendžiamas jau daugiau nei ketverius metus – tai akivaizdus tęstinis neveikimas. Administracija, žinodama apie pavojingą šaką nuo 2025 m. rugpjūčio 4 d. ir atsisakydama ją pašalinti, prisiima civilinę atsakomybę už galimą žalą pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.263 straipsnio 1 dalį ir 6.263 straipsnio 2 dalį.

Tuja auga apie 3 (tris) – 3,5 (tris su puse) metro atstumu nuo pastato sienų su langais. Tikslių matavimų Administracija iki šiol neatliko, nors tai yra esminis faktinis klausimas. Ginčo tuja yra daugiametis medžio tipo augalas (Thuja), kuris pagal savo augimo formą, faktinį aukštį (virš 3 metrų), kamieno struktūrą ir biologines savybes laikytinas medžiu, o ne krūmu. Teisiškai reikšminga yra tai, kad Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkte numatytas 10 metrų minimalus atstumas taikomas medžiams nuo daugiabučių gyvenamųjų pastatų sienų su langais. Direktorius atsakyme teigiama, kad „sodinimo atstumai taikomi naujai sodinamiems medžiams, ne esamiems“. Šis argumentas yra teisiškai klaidingas dėl keturių priežasčių: pirma, Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punktas Administracijai nustato tęstinę pareigą organizuoti ir vykdyti želdynų apsaugą ir

tvarkymą, nepriklausomai nuo sodinimo datos. Antra, Administracija nepateikė rašytinio pastato savininkų sutikimo, leidusio pasodinti medį tokiu atstumu (Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.9 punktą). Nesant tokio sutikimo, sodinimas nuo pat pradžių buvo neteisėtas, ir ši neteisėta padėtis negali tęstis. Trečia, laikantis VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtinto įstatymo viršenybės principo, neteisėta padėtis negali tęstis vien dėl to, kad ji susidarė seniau. Ketvirta, Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punkte *expressis verbis* nustatyta, kad želdinių atkuriamosios vertės kompensacija neskaičiuojama, kai želdiniai gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis – tai įrodo, kad įstatymų leidėjas aiškiai numatė šį scenarijų ir sudarė teisinę prielaidą tokio želdinio pašalinimui, o Administracijos atsisakymas net nevertinti šaknų poveikio pamatams prieštarauja šiai normai.

Tuja auga apie 3–3,5 metro atstumu nuo pastato ir reikšmingai blokuoja natūralią saulės šviesą, patenkančią į gyvenamąsias patalpas. Statybos techninio reglamento STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 705 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ patvirtinimo“ (toliau – STR 2.02.01:2004), 2 punktas *expressis verbis* nustato, kad Reglamentas yra privalomas gyvenamųjų namų savininkams (naudotojams) ir viešojo administravimo subjektams. Tuo patvirtinama, kad STR 2.02.01:2004 reikalavimai galioja ne tik statybai, bet ir esamų pastatų naudojimui. STR 2.02.01:2004 213 punktas nustato, kad kiekviename 1–3 kambarių bute turi būti bent vienas, 4 ir daugiau kambarių bute – bent 2 gyvenamieji kambariai, kuriuose bendras insoliacijos laikas lygiadieniais (03.22 ir 09.22) turi būti ne trumpesnis kaip 2 valandos. STR 2.02.01:2004 212 punkto pastabose nustatyta, kad natūralios apšvietos koeficientas gyvenamuosiuose kambariuose ir virtuvėje turi būti ne mažesnis kaip 0,5 %. Šios normos yra privalomojo pobūdžio gyvenamųjų patalpų naudotojų apsaugai. Administracija šios atitikties patikrinimo neatliko, nors tuja auga tiesiogiai prie gyvenamojo pastato, apie 3–3,5 metro atstumu, ir akivaizdžiai užstoja saulės šviesą.

Raštas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų. Rašte teigiama, kad „tųjų būklė yra gera ir patenkinama, todėl jų kirtimas netikslingas“, tačiau: nepateiktas oficialus apžiūros aktas; nenurodytas vertintojo vardas, pavardė ir pareigos; nenurodyta apžiūros data; nepateikti išmatuoti medžio parametrai; neatsakyta į klausimą, apie kurią iš dviejų tujų kalbama, nors pareiškėjui nebuvo pasiūlyta patikslinti. Abstrakčios formuluotės be specialisto išvados neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punkto reikalavimų.

Skundžiamas atsakymas pažeidžia VAI 3 straipsnio 5 punkto išsamumo principą. Pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi buvo užduoti konkretūs teisiniai klausimai: (a) koks konkrečiai teisės aktas, straipsnis ir punktas leidžia augti medžiui apie 3–3,5 metro atstumu nuo pastato sienų su langais nesilaikant Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto; (b) kas prisiima atsakomybę už galimą žalą; (c) kur teisiškai reglamentuotas „visuotinum“ principas. Skundžiamame atsakyme šie klausimai neatsakyti – nepateiktas nė vienas konkretus teisės akto pavadinimas, straipsnis ar punktas. Pareiškėjo teigimu, tai pažeidžia VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą ir VAI 4 straipsnio 11 punktą.

Nurodytas 50 procentų gyventojų sutikimo reikalavimas neturi teisinio pagrindo. Direktorius atsakyme nenurodytas nė vienas teisės aktas (įstatymas, straipsnis, punktas), įpareigojantis gauti 50 procentų gyventojų sutikimą prieš šalinant savivaldybės žemėje augantį pavojingą želdinį. Pagal VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, nesant teisinio pagrindo, toks reikalavimas pažeidžia ir VAI 10 straipsnio 2 dalį, pagal kurią privalomus reikalavimus asmenims nustato tik teisės aktų pagrindu priimti administraciniai sprendimai. Be to, Direktorius atsakyme teigiama, kad „mūsų duomenimis, ne visi namo gyventojai pritartų“, tačiau nepateikta jokių dokumentų apie atliktą apklausą ar surinktus gyventojų duomenis – tai nepagrįstas teiginys, pažeidžiantis VAI 3 straipsnio 9 punkte įtvirtintą objektyvumo principą.

Tuja auga savivaldybei priklausančioje žemėje – jos priežiūra ir tvarkymas yra išimtinai Administracijos kompetencija ir pareiga pagal Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punktą, Želdynų įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir Vilniaus taisyklių 8.10 punktą. Siūlymas gyventojams patiems organizuoti apklausą ir rinkti parašus prieštarauja: Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 13 punkte įtvirtintam subsidiarumo principui, VAI 3 straipsnio 12 punkte įtvirtintam

subsidiarumo principui, VAI 3 straipsnio 1 punkte įtvirtintam atsakomybės už priimtus sprendimus principui.

Administracija nevertino tujos poveikio patalpų natūraliam apšvietimui ir neatliko insoliacijos normų atitikties patikrinimo pagal STR 2.02.01:2004 213 punktą ir 212 punkto pastabas (natūralios apšvietos koeficientas ne mažesnis kaip 0,5 %), kurie pagal STR 2.02.01:2004 2 punktą yra privalomi ne tik statybai, bet ir gyvenamųjų namų savininkams, naudotojams ir viešojo administravimo subjektams. Šios aplinkybės ignoravimas pažeidžia VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 punktą ir VAI 3 straipsnio 9 punkte įtvirtintą objektyvumo principą.

Direktorius atsakyme visiškai nepasisakė dėl tujos šaknų galimo poveikio pastato pamatams ir konstrukcijoms, nors šis klausimas buvo aiškiai iškeltas pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi. Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punktas tiesiogiai numato, kad kompensacija neskaiciuojama, kai želdiniai gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis. Šios nuostatos egzistavimas įrodo, jog įstatymų leidėjas aiškiai atskyrė tokią situaciją ir sudarė teises priemones jai spręsti. Administracijos tylėjimas šiuo klausimu pažeidžia VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą ir VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto reikalavimą grįsti sprendimą visomis reikšmingomis aplinkybėmis.

Administracija neatliko tikslų matavimų, kurie patvirtintų ar paneigtų atstumo tarp tujos ir pastato sienų su langais atitiktį Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto reikalavimui (ne arčiau kaip 10 m nuo daugiabučių gyvenamųjų pastatų sienų su langais). Tokių matavimų neatlikimas yra papildomas VAI 3 straipsnio 9 punkto (objektyvumo principas) ir VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto pažeidimas.

Atsakovė Administracija atsiliepiame su skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Paaikšino, kad atsakovė neturi teisės, o juo labiau – įstatyminės pareigos, šalinti sveikus želdinius prevenciniais pagrindais. Priešingu atveju, siekiant išvengti hipotetinių pretenzijų dėl galimos žalos, miestų gatvėse, kiemuose ir viešosiose erdvėse apskritai neturėtų būti auginami didesni želdiniai. Toks požiūris prieštarautų tiek teisės aktų nuostatoms, tiek viešajam interesui. Želdinių, ypač medžių, išsaugojimas, o ne jų šalinimas, yra tiek atsakovės veiklos tikslas, tiek teisės aktuose įtvirtinta saugotina vertybė, taip pat atitinka visuomenės lūkesčius. Dėl šių priežasčių atsakovė nevykdė ir neketina vykdyti prevencinio sveikų želdinių šalinimo, nes toks veiksmas būtų neproporcingas ir nepagrįstas. Atsakovė tinkamai vykdo savo pareigas želdynų priežiūros srityje – sistemingai atlieka želdinių inventorizaciją, vertina jų būklę, nustato priežiūros ar šalinimo poreikį ir, esant pagrįstai būtinybei, organizuoja atitinkamus darbus arba išduoda leidimus juos vykdyti. Miesto kraštovaizdžio formavimas yra neatsiejamas nuo želdinių, o jų apsauga ir plėtra yra reikšminga darnios miesto aplinkos politikos dalis. VSI 4 straipsnio 3, 4 ir 7 punktai įtvirtina bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo principą, pagal kurį savivaldybės institucijų sprendimai negali pažeisti įstatymų saugomų gyventojų teisių. Sprendžiant klausimus, turinčius įtakos gyvenamosios aplinkos kokybei, būtina atsižvelgti į visų suinteresuotų asmenų nuomonę. Pareiškėjo prašyme nurodytas želdinys (tuja) laikytinas reikšminga aplinkos dalimi, prisidedančia prie kraštovaizdžio estetiškos vertės, ekologinės pusiausvyros ir gyvenamosios aplinkos kokybės. Tokie želdiniai, net ir nebūdami formaliai priskirti saugotiniams, vertintini kaip saugotina aplinkos vertybė, kurios šalinimas turi būti grindžiamas objektyvia ir pagrįsta būtinybe. Pareiškėjas nepateikė duomenų, patvirtinančių, kad visi ar dauguma namo gyventojų (suinteresuotų asmenų) pritartų želdinio šalinimui. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto aplinkos skyriaus Aplinkos apsaugos programų ir želdinių tvarkymo poskyrio specialistai (toliau – Poskyrio specialistai) apžiūrėjo ir įvertino želdinius (tujas), augančias duomenys neskelbtini vidiniame kieme. Atsižvelgiant į tai, kad nurodytoje teritorijoje auga du želdiniai, buvo įvertinti abu. Nustatyta, kad jų būklė yra gera ir patenkinama, todėl jų šalinimas nėra tikslingas. Skundžiamu atsakymu paaikškinta, jog galiojantys teisės aktai nenumato draudimo augti želdiniams kelių metrų atstumu nuo pastato, o sodinimo atstumai taikomi tik naujai sodinamiems medžiams, ne esamiems. Kiekvienu atveju vertinama faktinė želdinio būklė, stabilumas, biologinės savybės ir reali (o ne hipotetinė) grėsmė

žmonių saugumui ar turtui. Pažymima, jog atlikus apžiūrą, nustatyta, kad minėta tuja nėra avarinės būklės ir šiuo metu nekelia pagrįstos grėsmės. Savivaldybė, vykdydama viešojo administravimo funkcijas, sprendimus priima vadovaudamasi teisės aktų reikalavimais ir kompetentingų specialistų išvadomis. Teisės aktai nenumato pareigos savivaldybei garantuoti hipotetinės žalos neatsiradimą vien dėl to, kad želdinys nėra pašalinamas. Atsakomybės klausimai sprendžiami CK ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, esant realiai žalai ir nustačius priežastinį ryšį. Vien tik galimų gamtinių reiškinių tikimybė nėra pakankamas pagrindas šalinti želdinį. Priešingu atveju būtų nepagrįstai šalinama didžioji dalis miesto želdinių. Šiuo atveju nenustatyta aplinkybių, kurios pagrįstą būtinybę želdinį šalinti. Atsakovės specialistai, atlikę apžiūrą, nustatė, kad tujų šakos nėra nudžiūvusios ar pažeistos, todėl nėra pagrindo želdinio šalinimui. Didelių želdinių persodinimas nėra įprasta savivaldybės taikoma praktika ir galimas tik išimtiniais atvejais (pavyzdžiui, vykdant infrastruktūros ar statybos projektus ir pan.), įvertinus biologinį pagrįstumą, kaštus ir išgyvenamumo tikimybę. Vien subjektyvus gyventojų nepasitenkinimas nėra pakankamas pagrindas tokioms priemonėms taikyti. Želdiniai, augantys bendro naudojimo teritorijoje, laikytini visos bendruomenės interesų objektu, todėl sprendimai dėl jų šalinimo negali būti priimami vien atskirų asmenų iniciatyva, neįvertinus kitų gyventojų nuomonės. Seniūnai statusas nesuteikia teisės reikalauti sprendimų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimų, specialistų išvadų ar proporcingumo principo. Atsižvelgiant į nustatytas faktines aplinkybes, nėra teisinio ir faktinio pagrindo šalinti ar persodinti nagrinėjamą želdinį. Atsakovė ir toliau vykdydys želdinių stebėseną bei, esant poreikiui, spręs jų priežiūros klausimus.

Galiojantys teisės aktai nenustato reikalavimo specialistui turėti arboristinį išsilavinimą, tačiau šiuo atveju specialistas tokį išsilavinimą turi. Taip pat teisės aktai nenustato pareigos kiekvienam želdiniui atlikti arboristinę ekspertizę – ji atliekama tik išimtiniais atvejais. Nagrinėjamu atveju nenustatyta aplinkybių, kurios pagrįstą tokio tyrimo būtinybę, kadangi želdinys neturi pavojingo pasvirimo, nekelia realios grėsmės žmonių saugumui ar turtui. Reikalavimas šalinti želdinį grindžiamas tik subjektyvia prielaida, kad jis gali kelti pavojų ateityje, todėl laikytinas nepagrįstu. Atstumų nuo pastatų reikalavimai taikomi tik naujai sodinamiems želdiniams (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717) patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis (Komisijos pastaba: Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklės). Be to, pagal Nacionalinio visuomenės sveikatos centro pateiktą informaciją, teisės aktai nereglamentuoja gyvenamųjų patalpų natūralaus apšvietimo parametrų, išskyrus darbo vietas. Kiemo želdiniai paprastai laikytini bendro naudojimo teritorijos dalimi, todėl sprendimai dėl jų tvarkymo turi būti priimami atsižvelgiant į daugumos gyventojų valią. Želdynų įstatymo nuostatos įpareigoja savivaldybes užtikrinti sprendimų viešumą ir vertinti bendruomenės interesus (8 straipsnio 2 dalis). Esant gyventojų nesutarimams, pagrįstai taikomas daugumos pritarimo principas, siekiant išvengti nepagrįsto gyvenamosios aplinkos kokybės bloginimo. Apibendrinus ir atsižvelgiant į išdėstytas faktines aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, pasak atsakovės, darytina išvada, kad atsakovė veikė teisėtai, pagrįstai ir laikydamasi viešojo administravimo principų. Šiuo atveju nenustatyta nei teisinio, nei faktinio pagrindo šalinti ar persodinti ginčo želdinį (tują), kadangi jis yra geros būklės, nekelia realios grėsmės žmonių saugumui ar turtui, o reikalavimai dėl jo šalinimo grindžiami tik hipotetinėmis prielaidomis. Taip pat konstatuotina, kad želdinių šalinimas negali būti vykdomas prevenciniais pagrindais, nesant objektyvios būtinybės, o tokie veiksmai prieštarautų proporcingumo, racionalumo bei viešojo intereso principams. Želdiniai laikytini reikšminga ir saugotina aplinkos dalimi, todėl sprendimai dėl jų turi būti priimami atsakingai, įvertinus tiek specialistų išvadas, tiek bendruomenės interesus. Pareiškėjas nepateikė įrodymų, patvirtinančių želdinio keliamą realų pavojų ar daugumos suinteresuotų asmenų pritarimą jo šalinimui, taip pat nenustatyta aplinkybių, kurios pagrįstą papildomų ekspertinių tyrimų būtinybę. Todėl laikytina, kad atsakovės atsisakymas tenkinti pareiškėjo reikalavimą yra teisėtas, pagrįstas ir atitinkantis galiojančių teisės aktų nuostatas, o pareiškėjo reikalavimas – nepagrįstas ir netenkintinas. Tai, kad pateiktas atsakymas netenkina pareiškėjo, nesudaro pagrindo išvadai, jog skundžiamas atsakymas yra nepagrįstas ar neteisėtas. Teismų praktikoje dėl panašių ginčų Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra išaiškinęs, kad materialiosios teisės normų nenurodymas nevertinamas kaip esminis

administracinio sprendimo trūkumas, nes tai neklia pareiškėjui suprasti konkrečių teisinių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jo teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galimai) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Atsakovė objektyviai įvertino aplinkybes, tinkamai taikė teisės normas, reglamentuojančias nagrinėjamojoje situacijos esamus teisinius santykius ir pateikė teisėtą bei pagrįstą atsakymą, atitinkantį VAĮ reikalavimus.

Pareiškėjas pateikė Komisijai rašytinius paaiškinimus į atsiliepimo argumentus. Be kita ko, nurodė, kad ankstesnėse bylos stadijose atsakovė kaip reikalavimo pagrindą nurodė Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių 5.2 punktą (10 m atstumas nuo daugiabučio sienų su langais). Pareiškėjas pabrėžia, kad šiame paaiškinyje reikalavimas negrindžiamas vien minėtu 5.2 punktu. Jis pagrindžiamas dabartinės pavojingos tujos būkle – priežiūros normomis, taikomomis bet kuriam medžiui, nepriklausomai nuo sodinimo datos.

Atsakovės atsiliepimo prieduose yra trijų tujų inventorizacijos duomenys: ginčo daugiakamienė tuja (auganti 3 - 3,5 m nuo pastato duomenys neskelbtini sienų su langais). Jos kamienai inventorizuoti atskirai: skersmuo 12 cm (aukštis 6 m) ir skersmuo 14 cm (aukštis 5 m). Abiejuose įrašuose: „pažeistas kamienas“, būklė – patenkinama. Kita, toliau nuo pastato esanti tuja (skersmuo 27 cm, aukštis 7 m): „gera būklė, nėra pažeidimų“. Ši tuja nėra ginčo objektas. Atsakovės atsiliepimo 10 punkto apibendrinimas – „jų būklė yra gera ir patenkinama“ – sujungia šių dviejų skirtingų tujų duomenis, klaidingai pristatydamas ginčo tujos būklę kaip gerą. Teisiškai tikslus ginčo tujos apibūdinimas: būklė patenkinama, kamienai pažeisti. Ginčo tujoje fiksuojamos mažiausiai dvi nudžiūvusios ir aplūžusios šakos, kurių apytikslis ilgis – 1-2 metrai. Šakos visiškai išdžiūvusios (lapai nukritę, likusios tik plikos struktūros), yra aukštai, todėl lūžimo laipsnis vizualiai neįvertinamas tiksliai. Šakos matomos: (a) pareiškėjo pateiktose nuotraukose; (b) atsakovės pačios atsiliepimo priedų fotofiksacijos nuotraukose. Atsakovės atsiliepimo 13 punkto teiginys „tujų šakos nėra nudžiūvusios ar pažeistos“ yra tiesiogiai prieštaraujantis atsakovės pačios pateiktiems vizualiniams įrodymams. Komisija privalo vertinti šį vidinį atsakovės dokumentų prieštaravimą. Aplinkybė, kad pažeistas tujos kamienas, turėjo būti atsakovės įvertinta ir Rašte pasisakyta, kaip šis duomuo paveikė sprendimą. Pareiškėjas teikia du savarankiškus reikalavimus, kurių kiekvieno teisiniai pagrindai yra nepriklausomi vienas nuo kito ir nepriklausomi nuo sodinimo datos. Vienas reikalavimas – nudžiūvusių ir aplūžusių šakų profesionalus pavojingumo vertinimas ir pašalinimas, kurio teisinis pagrindas – Sanitarinių taisyklių 3.1 punktas, Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis, Vilniaus taisyklių 26 punktas. Kitas reikalavimas – ginčo tujos šalinimas arba persodinimas, kurio teisinis pagrindas – Sanitarinių taisyklių 3.1 punktas, Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis, 13 straipsnio 2 dalies 2 punktas, 27 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 5 straipsnio 2 dalies 3 punktas, 13 straipsnio 3 dalies 3 punktas. Tai yra dabartinės priežiūros normos, galiojančios nuo 2008 m. ir taikytinos bet kuriam medžiui pagal dabartinę jo būklę.

Šiuo atveju principas *Lex retro non agit* (įstatymas neveikia atgaline data) netaikytinas. Šiam principui taikyti turi būti tenkinamos trys sąlygos: Sąlyga Nr. 1: egzistuoja nauja teisės norma, įsigaliojusi po ginčo fakto. Sąlyga Nr. 2: ginčo faktas yra baigtas praeities veiksmas, o ne tęstinė dabartinė situacija. Sąlyga Nr. 3: nauja norma taikoma tam praeities faktui siekiant nustatyti atsakomybę ar pasekmes. Dėl Sąlygos Nr. 1 – normos nėra naujos. Sanitarinės taisyklės, Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis, 27 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 5 straipsnio 2 dalies 3 punktas – visos šios normos galioja nuo 2008 m. sausio 1 d. Nereikalaujama taikyti jokios naujos normos. Pirmoji sąlyga neįvykdyta. Dėl Sąlygos Nr. 2 – ginčo situacija nėra baigtas praeities veiksmas. Šioje byloje skundžiama dabartinė situacija: nudžiūvusios šakos šiandien kabo virš galvų; kamienas šiandien yra pažeistas; medis šiandien auga prie pastato. Tai ne praeities faktas – tai tęstinė, kasdien besivystanti realybė, kuri kiekvieną dieną sukuria naujas faktines aplinkybes. Antroji sąlyga neįvykdyta. Dėl Sąlygos Nr. 3 – normos neskirtos nustatyti atsakomybę dėl praeities sodinimo. Sanitarinių taisyklių 3.1 punktas ir Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis sukuria pareigą pašalinti dabar egzistuojančias

nudžiūvusias šakas ir pavojingus medžius. Šios normos nesieja pareigos su praeties sodinimo veiksmu – jos susieja pareigą su dabartine medžio fizine būkle. Trečioji sąlyga neįvykdyta.

Atsakovė neįrodė tujos sodinimo datos. Net darant prielaidą, kad *lex retro non agit* galėtų būti teoriškai aktualus, atsakovė jo negalėtų taikyti, nes neįrodė tujos sodinimo datos. *Lex retro non agit* gali būti taikomas tik esant konkretaus fakto įrodymui: ginčo veiksmas (sodinimas) turi būti įvykęs iki normos įsigaliojimo.

Net ir darant prielaidą, kad *lex retro non agit* buvo aktualus sodinimo metu – nuo 2021 m. iki šiol atsakovė kelis kartus pažeidė galiojančias normas: 2021 m. gegužės 10 d. – kreipimasis į seniūniją dėl aplūžusių tujos šakų; 2021 m. gegužės 13 d. – seniūnija patvirtino perdavimą Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriui; 2025 m. rugpjūčio 4 d. – seniūnija pakartotinai perdavė klausimą Miesto aplinkos skyriui; 2025 m. lapkritis, 2026 m. sausio mėn. – atsakovė atsisakė imtis veiksmų. Sanitarinių taisyklių 3.1 punktą reikalauja vykdyti kirtimą kiekvieną pavasarį ir rudenį. Per kirtimo sezonus nuo 2021 m. – mažiausiai aštuonis kartus – nudžiūvusios šakos nebuvo pašalintos. Kiekvieną kartą, kai atsakovė nevykdė šios pareigos, buvo padaromas naujas, savarankiškas pažeidimas pagal normą, kuri galioja beveik 18 metų. Šie pažeidimai atsirado po normos įsigaliojimo – juos *lex retro non agit* pateisinti negali nei teoriškai, nei logiškai.

Atsiliepimo prieduose nurodyta, kad inventorizacijos duomenimis pažeistas kamienas, tačiau Rašte šie duomenys neminimi ir nevertinti. Atsiliepimo priedų nuotraukose aiškiai matomos nudžiūvusios ir palinkusios šakos. Atsakovės atsiliepimo teiginys, kad „tujų šakos nėra nudžiūvusios ar pažeistos“, prieštarauja atsakovės pačios dokumentinei medžiagai. Atsakovė nurodo „du želdinius“ ginčo teritorijoje. Pareiškėjo pateikta ortofoto įrodo, kad vidiniame kieme auga dešimtys sumedėjusių augalų ir aukštų medžių. Šis faktinis netikslumas kelia pagrįstą abejonių dėl apžiūros išsamumo ir objektyvumo.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 punktą reikalauja nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą, bet Raštas šio reikalavimo neatitinka, nes nenurodytas konkretus teisės aktas (straipsnis, dalis, punktas), kuriuo remdamasi atsakovė priėmė sprendimą; nėra oficialaus apžiūros akto su data, vertintojo duomenimis ir stebėjimais; inventorizacijos duomuo „pažeistas kamienas“ neminimas ir nevertinamas – nors tai yra tiesiogiai reikšminga aplinkybė. Neatsakyta į konkretų klausimą: koks teisės aktas leidžia tujoms augti šiuo metu esamame atstume nuo pastato. Pareiškėjas negalėjo suprasti, kodėl tuja, kurios kamienai yra pažeisti (pagal atsakovės inventorizaciją), ir kurioje yra nudžiūvusios šakos, matomos atsakovės nuotraukose, vertinama kaip tinkama augti be jokių veiksmų – šio vertinimo argumentų skundžiamame atsakyme nėra. Pagal LVAT praktiką tai yra esminis trūkumas.

Pareiškėjas prašo Komisijos skundą tenkinti ir įpareigoti Administraciją vykdyti pareikštus reikalavimus.

Skundas tenkintinas iš dalies

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas 2025 m. lapkričio 9 d. išsiuntė el. laišką adresais duomenys neskelbtini @vilnius.lt ir duomenys neskelbtini @vilnius.lt, nurodė, kad gyventojai kreipiasi dėl želdinio – tujos, esančios tarp duomenys neskelbtini ir duomenys neskelbtini vidinio kiemo kampo, duomenys neskelbtini koordinatėse. Šis medis yra per arti gyvenamojo namo ir, gyventojų nuomone, kelia grėsmę žmonių saugumui bei turtui. Be to, medis gali gadinti pastato konstrukcijas – šaknys ar kamieno augimas gali paveikti pamatus, sienas ar kitas statinio dalis. Esant stipriam vėjui ar audrai, medis taip pat gali nulūžti ir padaryti žalos tiek žmonėms, tiek jų turtui. Prašė informuoti, kada numatomas želdinio pašalinimas (nukirtimas). Nurodyti, kas yra atsakingas už šio klausimo sprendimą, kad procesas vyktų sklandžiai ir be delsimo.

Pareiškėjas 2025 m. lapkričio 10 d. duomenys neskelbtini @vilnius.lt el. laišku informuotas, kad paklausimas persiųstas registruoti į savivaldybės dokumentų sistemą; pareiškėjui bus atsakyta per 20 darbo dienų.

Administracijos Miesto aplinkos skyrius 2025 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. A51-193122/25 (Komisijos pastaba: tokia data nurodyta rašto metaduomenų kortelėje, o rašto tekste nurodyta 2025

m. lapkričio 28 d.) informavo pareiškėją, jog Poskyrio specialistai apžiūrėjo ir įvertino želdinius (tujas), augančias duomenys neskelbtini vidiniame kieme. Kadangi nurodytoje vietoje auga dvi tujos, nėra aišku, apie kurią tują rašoma prašyme. Pareiškėjo minimų tujų būklė yra gera ir patenkinama, todėl jų kirtimas netikslingas. Nurodė, kad miesto architektūros kraštovaizdžio formavimas neatsiejamas nuo želdinių, o jiems skiriamas vis didesnis visuomenės dėmesys. Tai – svarbi naujosios Vilniaus žaliosios politikos dalis, kurioje aiškiai išskirta žaliojo miesto vizija. Vilniaus miesto savivaldybė didelį dėmesį skiria želdinių saugojimui, administracijos prioritetas ir siekis yra ne želdinių naikinimas, o esamų išsaugojimas ir naujų sodinimas. VSI 4 straipsnio 7 punktą apibrėžia bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo principą. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių, todėl priimant sprendimus, aktualius kitiems namo gyventojams, turi būti atsižvelgiama ir į jų nuomonę. Administracijos duomenimis, ne visi namo gyventojai pritartų pareiškėjo siūlomam sprendimui dėl prašyme nurodytos tujos šalinimo. Atsižvelgiant į tai, siekiant užtikrinti visuotinumą principą, pasiūlė organizuoti apklausą dėl želdinio (tujos) šalinimo poreikio. Sutikimą dėl želdinių šalinimo parašais turėtų patvirtinti virš 50 proc. namo gyventojų.

Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 28 d. prašymu kreipėsi į Administracijos direktorių, nurodė, kad gavo 2025 m. gruodžio 1 d. atsakymą Nr. A51-193122/25 į pateiktą prašymą, mano, kad atsakymas turėtų būti peržiūrėtas. Prašė pateikti atsakymus į paklausimą, kuris buvo pateiktas 2025 m. lapkričio 9 d. el. laiške ir patikslintas šiame rašte. 1) Paklausime buvo nurodyta: „Šis medis auga per arti gyvenamojo namo ir, gyventojų nuomone, kelia realią grėsmę žmonių saugumui bei turtui.“ Nepateiktas joks atsakymas į pateiktą teiginį. Koks konkrečiai teisės aktas, straipsnis ir ar punktas leidžia augti medžiui ~ porą metrų nuo statinio? 2) Paklausime buvo nurodyta: „Be to, medis gali gadinti pastato konstrukcijas – šaknys ar kamieno augimas gali paveikti pamatus, sienas ar kitas statinio dalis.“ Nepateiktas joks atsakymas į pateiktą teiginį. Ar raštą pasirašęs duomenys neskelbtini, Administracijos direktorius duomenys neskelbtini ir Vilniaus miesto savivaldybė solidariai prisiima atsakomybę ir garantuoja, kad atlygins bet kokią galimą žalą, nuostolius, ar negautas pajamas, kuri atsirado ir ar atsirado dėl atsisakomo šalinti želdinio? Jeigu be nurodytų subjektų dar yra kitų asmenų, kurie solidariai prisiims atsakomybę už galimą žalą, pareiškėjas kvieštų juos įvardinti, kad būtų aišku ką laikyti atsakingais, jei nuspręstume savo teises toliau ginti teisme, teisės aktų nustatyta tvarka. Pvz.: Gal tai kokie nors konkretūs Miesto aplinkos skyriaus Aplinkos apsaugos programų ir želdinių tvarkymo poskyrio specialistai? Ar kokie nors kiti subjektai? Jeigu šios informacijos negalima pateikti dėl kokio nors teisės akto, prašė detalizuoti tokio negalėjimo teisinį pagrindą. 3) Paklausime buvo nurodyta: „Esant stipriam vėjui ar audrai, medis taip pat gali nulūžti ir padaryti žalos tiek žmonėms, tiek jų turtui.“ Nepateiktas joks atsakymas į pateiktą teiginį. Kas solidariai prisiima atsakomybę ir garantuos, kad atlygins bet kokią galimą žalą, kuri atsirado ir/ar atsirado dėl atsisakomo šalinti želdinio? 4) Išsamiai neįsigilinta į esamą situaciją dėl tujos želdinio šalinimo, nes gautame atsakyme rašoma, kad „nėra aišku, apie kurią tują rašote“. Pareiškėjas patikslino, kad rašoma apie tują kurios šakos yra aplūžusios ir nudžiūvusios ir jų niekas nešalina, nors buvo kreiptasi į seniūniją, teiktos nuotraukos. 2025 m. rugpjūčio 4 d. buvo informuota, kad genėjimo klausimas perduotas Vilniaus miesto savivaldybės Miesto aplinkos skyriui, tačiau aplūžusios šakos vis dar kabo. Seniūnijos specialistai tvirtino, kad tują rado, todėl galima buvo jų pasitikslinti ar paklausti pareiškėjo, pateikti tujų vietą nurodantį žemėlapi ar schemą, bei prašyti patikslinti, apie kurią tują kalbama. Gyventojams trukdo viena konkreti tuja, kuri yra arčiausiai duomenys neskelbtini namo langų. Nepateikta jokia informacija, kaip gyventojai lengvai ir paprastai galėtų pažymėti konkretų želdinį, kurį norima šalinti, kad neįsiveltų kokia klaida ir būtų pašalintas iš augimo vietos būtent konkretus netinkamas želdinys. Aplūžusi ir apdžiūvusi tuja auga per arti statinio, užstoja saulės šviesą ir taip blogina patalpų insoliaciją gyventojams, todėl ją verta šalinti iš augimo vietos, tai yra tikslinga atsižvelgiant į gyventojų prašymą. 5) Dėl šalinimo pateiktame atsakyme rašoma, kad „būklė yra gera ir patenkinama, todėl jų kirtimas netikslingas“. Pareiškėjas pažymėjo, kad norima, kad tuja būtų pašalinta, o jeigu kirtimas yra netikslingas – galima alternatyva, pvz.: tujos persodinimas į kitą jai tinkamą vietą. 6) Minimame kieme atliepiant gyventojų poreikį tinkamose vietose buvo pasodinta

daug naujų želdinių (šermukšnių, pušų, gudobelių, hortenzijų ir kt.). Gyventojai nuoširdžiai tikisi, kad gyventojų saugumas yra administracijos prioritetas, o ne netinkamų želdinių išaugusių netinkamoje vietoje ir keliančių grėsmę gyventojų turtui ir sveikatai prioritetizavimas gyventojų saugumo sąskaita. Aplaidumą ir ilgalaikę nepriežiūrą, kurios dėka savaiminukai išauga netinkamose jiems vietose nedera painioti su žaliojo Vilniaus idėjomis taip kompromituojant želdinių apsaugos idėjas. 7) Primenama, kad į Administraciją kreipėsi seniūnaitis – gyvenamosios vietovės ar jos dalies bendruomenės išrinktas atstovas. Pateiktame atsakyme cituojamas VSI 4 straipsnis, pateikia pagrindinius vietos savivaldos principus. Kodėl gautame atsakyme cituojamas tik šio straipsnio 7 punktą „savivaldybės bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai savivaldybės bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių“?. Visiškai neaišku koks sprendimas ir kokių atskirų gyventojų teises pažeis, todėl pareiškėjas prašė pateikti savivaldybės institucijų rengiamą priimti sprendimo projektą, kuris rengiamas savivaldybės bendruomenės interesais ir kuris galimai gali pažeisti įstatymų garantuotas atskirų gyventojų teises. Aiškiai nurodant kokio įstatymo(-ų) garantuotos atskirų gyventojų teisės pažeidžiamos (nurodant įstatymą, straipsnį ir punktą jei juo vadovaujantis garantuojama). Prašė detalizuoti, kokį sprendimą priimant, kokio namo ir kokiems gyventojams ir kodėl tai yra aktualu? Turi būti įvardinti atskiri gyventojai, ne jų grupė, bendruomenė ar koks kitas darinys. Gautame atsakyme yra teigiama „Mūsų duomenimis, ne visi namo gyventojai pritarę Jūsų siūlomam sprendimui dėl prašyme nurodytos tujos šalinimo.“ Vertėtų vadovautis VSI 4 straipsnio 9 punkto veiklos viešumo ir skaidrumo principu. Iš institucijos teikiamo atsakymo yra tikimasi aiškumo ir skaidrumo, pvz.: kokių pagrindu ir kokia forma, ir kada buvo gauti tokie duomenys ir t. t.? Iš pateikto teiginio bandoma sudaryti vaizdinį, kad yra privalomas visų gyventojų sutikimas. Sekančiame teiginyje atsakymo rengėjas jau detalizuoja, kad reikia virš pusės namo gyventojų sutikimų, bet nėra konkretumo ir aiškumo kas yra namo gyventojai, kokio namo gyventojai, kodėl jų reikia tokio skaičiaus. Nėra nurodytas nei namo numeris, nei butų numeriai. Gautame atsakyme siūloma organizuoti apklausą dėl želdinio (tujos) šalinimo poreikio. Pareiškėjas, vadovaudamasis VSI 4 straipsnio 8 ir 11 punktais, nurodė nuomonę, kad tujos šalinimas arba persodinimas yra savivaldybės darbas, nes tuja auga savivaldybės žemėje. Gyventojų reikalas yra informuoti savivaldybę apie būtiną savivaldybei padaryti darbą. Prašė paaiškinti nurodant įstatymą, straipsnį ir punktą jei toks yra, kodėl siūloma siekti užtikrinti „visuotinumą“ principą, ir kur šis principas yra reglamentuotas.

Administracijos direktorius 2026 m. sausio 21 d. raštu Nr. A51-13877/26 „Dėl pateikto atsakymo peržiūrėjimo“ informavo pareiškėją, jog 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi iš esmės pateikiami tie patys argumentai, kurie jau buvo įvertinti ir atsakymas pateiktas 2025 m. lapkričio 28 d. raštu Nr. A51-193122/25 (Komisijos pastaba: turėtų būti 2025 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. A51-193122/25), papildomai pažymėjo šiuos esminius aspektus. Dėl želdinio augimo atstumo nuo statinio ir galimos grėsmės, nurodyta, kad galiojantys teisės aktai nenumato draudimo augti želdiniams kelių metrų atstumu nuo pastato, sodinimo atstumai taikomi naujai sodinamiems medžiams, ne esamiems. Kiekvienu atveju vertinama faktinė želdinio būklė, stabilumas, biologinės savybės ir reali (o ne hipotetinė) grėsmė žmonių saugumui ar turtui. Atlikus apžiūrą, nustatyta, kad minėta tuja nėra avarinės būklės ir šiuo metu nekelia pagrįstos grėsmės. Dėl atsakomybės už galimą žalą, pasakyta, kad savivaldybė, vykdydama viešojo administravimo funkcijas, sprendimus priima vadovaudamasi teisės aktais ir specialistų išvadomis. Teisės aktuose nenumatyta praktika ar pareiga savivaldybės tarnautojams ar institucijoms „garantuoti“ hipotetinės, neatsiradusios žalos atlyginimą vien dėl to, kad želdinys nėra šalinamas. Atsakomybės klausimai sprendžiami CK ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, esant realiai žalai ir nustatius jos atsiradimo priežastinį ryšį. Dėl stipraus vėjo, audrų ir nulūžimo rizikos Administracija paaiškino, kad galimų gamtinių reiškinių tikimybė savaime nėra pakankamas pagrindas šalinti želdinį. Priešingu atveju turėtų būti šalinami didžioji dalis miesto želdinių. Vertinama ne teorinė, o faktinė želdinio būklė. Šiuo metu tokios aplinkybės, kurios leistų konstatuoti būtinybę želdinį šalinti, nenustatytos. Dėl konkretaus želdinio identifikavimo ir genėjimo nurodė, kad savivaldybės specialistai apžiūrėjo nurodytoje teritorijoje augančius želdinius. Tujos

šakos nėra nudžiūvusios ar pažeistos ir tai nesudaro pagrindo želdinio (tujos) pašalinimui. Dėl persodinimo paaiškino, kad didelių želdinių persodinimas nėra standartinė savivaldybės taikoma praktika ir taikomas tik išimtiniais atvejais (infrastruktūros projektai, statybos ir pan.), įvertinus biologinį tikslumą, kaštus ir išgyvenamumo riziką. Vien gyventojų nepasitenkinimas augimo vieta nėra pakankamas pagrindas inicijuoti tokias priemones. Dėl gyventojų interesų derinimo ir apklausos paaiškino, kad želdiniai, augantys bendro naudojimo teritorijoje, yra visos bendruomenės interesų objektas. Todėl sprendimai dėl jų šalinimo negali būti priimami vien tik atskirų gyventojų ar jų atstovo iniciatyva, neįvertinus kitų gyventojų nuomonės. Siūlymas organizuoti apklausą nėra atsakomybės perkėlimas, o viena iš teisėtų formų įvertinti bendruomenės poziciją. Pažymėjo, kad seniūnaičio, kaip bendruomenės atstovo, teisės ir pareigos yra gerbiamos, tačiau šis statusas nesuteikia teisės reikalauti sprendimų, kurie neatitinka teisės aktų, specialistų išvadų ar proporcingumo principo. Informavo, kad šiuo metu nėra nustatyta teisinio ar faktinio pagrindo šalinti ar persodinti minėtą tują. Savivaldybė ir toliau vykdys želdinių stebėseną bei, esant poreikiui, spręs jų priežiūros klausimus.

Pareiškėjas siekia nugincyti Administracijos 2026 m. sausio 21 d. Raštą, pateiktą atsakant į pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimąsi, kaip neatitinkantį išsamumo principo ir VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punkto reikalavimų.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, VSI, Želdynų įstatymo, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nuostatos.

VAI 2 straipsnio 10 dalimi nustatyta, kad prašymas – tai su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus; skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (2 straipsnio 12 dalis). Vadovaujantis VAI 3 straipsniu, viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi viešojo administravimo principais. VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Pagal Taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

LVAT praktikoje, kuria, be kita ko, vadovujasi ir Komisija, konstatuota, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012 m. gruodžio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012 ir kt.). LVAT taip pat yra nurodęs, jog minėtais teisės principais būtina vadovautis, nustatant, ar pateikta informacija yra pakankama. Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012 ir kt.).

LVAT taip pat yra išaiškinęs, kad viešojo administravimo subjekto atsakymui į asmens kreipimąsi Taisyklių 45 punkto prasme nepagrįsta reikalauti taikyti VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Atsakymu į tokį kreipimąsi nėra sprendžiama dėl pareiškėjo teisių ir teisėtų interesų

(žr., pvz., 2012 m. spalio 18 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-2452/2012, 2021 m. kovo 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-768-575/2021).

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į Administraciją 2025 m. gruodžio 28 d. raštu, suformulavo eilę klausimų ir prašė pateikti atsakymus į juos bei į paklausimą, kuris buvo pateiktas 2025 m. lapkričio 9 d. el. laiške. Pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimasis laikytinas prašymu VAĮ 2 straipsnio 10 dalies prasme. Taigi Komisija sprendžia, kad šiuo atveju atsakovė turėjo pareigą atsakyti į jį pagal prašymo turinį, laikydamosi VAĮ ir Taisyklių nuostatų.

Pareiškėjas 2025 m. lapkričio 9 d. el. laiške prašė informuoti, kada numatomas tujos, esančios tarp duomenys neskelbtini vidinio kiemo kampo, koordinatės duomenys neskelbtini, pašalinimas (nukirtimas) bei nurodyti, kas yra atsakingas už šio klausimo sprendimą. Paaikškino, kad medis yra per arti gyvenamojo namo, kelia grėsmę žmonių saugumui bei turtui, gali gadinti pastato konstrukcijas. Į šį kreipimąsi Administracija atsakė 2025 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. A51-193122/25. Pareiškėjas teisės aktų nustatytais terminais šio rašto neapskundė, jis nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas, todėl Komisija dėl jo plačiau nepasisakys.

Nesutikdamas su gautu 2025 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. A51-193122/25, pareiškėjas kreipėsi į Administracijos direktorių 2025 m. gruodžio 28 d. prašymu, kuriame prašė atsakyti kada numatomas tujos, esančios tarp duomenys neskelbtini vidinio kiemo kampo, koordinatės duomenys neskelbtini, pašalinimas (nukirtimas) bei nurodyti, kas yra atsakingas už šio klausimo sprendimą. Taip pat suformulavo eilę klausimų, į kuriuos prašė pateikti atsakymus, t. y. koks konkrečiai teisės aktas, straipsnis ir ar punktas leidžia augti medžiui ~ porą metrų nuo statinio? Ar 2025 m. gruodžio 1 d. raštą pasirašęs duomenys neskelbtini, Administracijos direktorius ir Vilniaus miesto savivaldybė solidariai prisiima atsakomybę ir garantuoja, kad atlygins bet kokią galimą žalą, nuostolius, ar negautas pajamas, kuri atsirado ir ar atsiras dėl atsisakomo šalinti želdinio? Ar dar yra kitų asmenų, kurie solidariai prisiims atsakomybę už galimą žalą? Jeigu šios informacijos negalima pateikti, prašė detalizuoti jos nepateikimo teisinį pagrindą. Taip pat klausė, kas solidariai prisiima atsakomybę ir garantuos, kad atlygins bet kokią galimą žalą, kuri atsirado ir (ar) atsiras dėl atsisakomo šalinti želdinio? Nurodė, kad gyventojams trukdo viena konkreti tuja, kuri yra arčiausiai 223 namo langų, tačiau atsakovė nepateikė jokios informacijos, kaip gyventojai galėtų pažymėti konkretų želdinį. Pareiškėjas pažymėjo, kad norima, kad tuja būtų pašalinta, o jeigu kirtimas yra netikslingas – perkelta į kitą vietą. Pareiškėjas prašė pateikti savivaldybės institucijų rengiamą priimti sprendimo projektą, kuris rengiamas savivaldybės bendruomenės interesais ir kuris galimai gali pažeisti įstatymų garantuotas atskirų gyventojų teises, nurodant kokio įstatymo(-ų) garantuotos atskirų gyventojų teisės pažeidžiamos (nurodant įstatymą, straipsnį ir punktą, jei juo vadovaujantis garantuojama), detalizuoti kokį sprendimą priimant, kokio namo ir kokiems gyventojams ir kodėl tai yra aktualu? Taip pat prašė atsakyti, koku pagrindu ir kokia forma, ir kada buvo gauti duomenys, kad ne visi namo gyventojai pritarę sprendimui dėl tujos šalinimo. Nurodė, kad iš atsakymo neaišku, kodėl reikia virš pusės namo gyventojų sutikimų. Prašė paaiškinti nurodant įstatymą, straipsnį ir punktą jei toks yra, kodėl siūloma siekti užtikrinti „visuotinumą“ principą, ir kur šis principas yra reglamentuotas.

Taigi pareiškėjas pateikė konkrečius klausimus, susijusius su želdinio šalinimo procedūros aplinkybėmis. Į šiuos klausimus Administracija turėjo pateikti motyvuotą atsakymą.

Vienas iš vietos savivaldos principų yra ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę, kuris reiškia, kad savivaldybės institucijos ir įstaigos įstatymų nustatyta tvarka pagal kompetenciją privalo įvertinti ir motyvuotai atsakyti savivaldybės gyventojams ar jų atstovams į jų pateiktus pasiūlymus (VSĮ 4 straipsnio 11 punktą). Prie minėtų principų priskirtas ir teisėtumo, reiškiantis, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija (toliau – Konstitucija), įstatymais ir kitais teisės aktais (VSĮ 4 straipsnio 5 punktą).

VSĮ 6 straipsnio 26 punktu nustatyta, kad viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų)) savivaldybių funkcijų yra savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita.

Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę nustato Želdynų įstatymas (1 straipsnio 1 dalis). Želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, želdynų kūrimas ir želdinių veisimas organizuojami pagal principus, įtvirtintus Želdynų įstatymo 3 straipsnyje. Tarp jų paminėtas viešojo intereso prioriteto – į sprendimų dėl želdynų ir želdinių priėmimą įtraukiama suinteresuota visuomenė; priimant sprendimus dėl želdynų ir želdinių, derinami valstybės, savivaldybių, suinteresuotos visuomenės interesai, atsižvelgiama į estetinių, psichologinių, rekreacinių ir edukacinių visuomenės poreikių tenkinimo galimybes, suinteresuotos visuomenės motyvuotą nuomonę (3 straipsnio 2 punktas). Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai: organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą (3 punktas); atlieka želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo darbų priežiūrą (6 punktas); išduoda leidimus ir priima sprendimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (10 punktas); informuoja visuomenę apie numatomus želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, želdynų ir želdinių inventorizavimą, priimtus sprendimus ir išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, einamąjį ir perspektyvinį sodmenų poreikį, atliktas želdynų ir želdinių būklės ekspertizes, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą, vadovaudamasi asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais (12 punktas).

Taigi viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną.

Želdynų įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbai vykdomi vadovaujantis šiuo įstatymu, želdynų projektais, kai tokius projektus privaloma parengti, vadovaujantis šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalimi, aplinkos ministro tvirtinamomis Medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose, priežiūros taisyklėmis. Pagal to paties įstatymo 16 straipsnį, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių būklės stebėseną vykdo savivaldybės pagal savivaldybės želdynų ir želdinių būklės stebėsenos planą, parengtą pagal aplinkos ministro tvirtinamą Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos programą. Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos duomenų tvarkymas ir kaupimas vykdomas, kaip nurodyta šio įstatymo 15 straipsnyje. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos tikslas – surinkti, apibendrinti ir šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka viešinti duomenis apie želdynų ir želdinių rūšinę sudėtį, plotus, želdinių parametrus, būklę, sudaryti sąlygas šiuos duomenis naudoti planuojant ir projektuojant želdynus, planuojant želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, vertinant želdynų plotų atitiktį teisės aktuose nustatytoms želdynų normoms ir nustatant želdynų ir želdinių būklės pokytį (Želdynų įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Teismų praktikoje pripažįstama, kad nors kiekvieno medžio realus patikrinimas sudėtingas procesas, bet įstatymų leidėjas yra įtvirtinęs pareigą dėl želdinių fiziologinės būklės ir tokia pareiga turi būti vykdoma (žr., pvz., LVAT 2012 m. birželio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶²²-1673/2012, 2014 m. rugpjūčio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1631/2014, 2020 m. birželio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1672-415/2020 ir kt.).

Kaip minėta, pareiškėjas į Administraciją kreipėsi dėl konkretaus želdinio, kurio koordinatės nurodė, pašalinimo. Kreipimesi suformulavo klausimus, į kuriuos prašė atsakyti. Skundžiamame Rašte Administracijos direktorius nurodė, kad teisės aktai nenumato draudimo augti želdiniams kelių metrų atstumu nuo pastato, o, atlikus apžiūrą, nustatyta, jog ginčo tuja nėra avarinės būklės ir šiuo metu nekelia pagrįstos grėsmės. Paaiškino, kad atsakomybės klausimai sprendžiami CK ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka tik esant realiai žalai ir nustačius jos atsiradimo priežastinį ryšį. Paaiškino, kad apžiūrėjo nurodytoje teritorijoje augančius želdinius, kad tujos šakos nėra nudžiūvusios ar pažeistos, nurodė nenustačiusi aplinkybių, sudarančių pagrindą šalinti tują, o želdinių persodinimas taikomas tik išimtiniais atvejais. Paaiškino, kad želdiniai, augantys bendro naudojimo teritorijoje, yra visos

bendruomenės interesų objektas, todėl ir sprendimai dėl jų šalinimo turi būti priimami įvertinus bendruomenės poziciją. Taigi, iš skundžiamo Rašto turinio matyti, kad želdinys buvo apžiūrėtas ir vertinta jo būklė, atitinkamai, Administracija pateikė pareiškėjui informaciją apie ginčo tujos šalinimo ar persodinimo galimybes. Pabrėžė, kad savivaldybė ir toliau vykdys želdinių stebėseną bei, esant poreikiui, spręs jų priežiūros klausimus.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, kad, be kita ko, 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi konkrečiai prašė atlikti šakos pavojingumo vertinimą ir ją pašalinti. Komisija pažymi, kad minėtame kreipimesi akcentuojamas poreikis šalinti tują (kuri yra arčiausiai namo langų) iš jos augimo vietos, o ne genėti tujos šakas, todėl spręsti, jog šiuo atveju Administracija turėjo pasisakyti pareiškėjo skunde Komisijai keliamais klausimais dėl tujos šakos(-ų) šalinimo (genėjimo), nėra pagrindo.

Skundžiamo atsakymo galimai neatitiktą išsamumo principui pareiškėjas skunde Komisijai grindžia tuo, jog atsakovei buvo užduoti konkretūs teisiniai klausimai: (a) koks konkrečiai teisės aktas, straipsnis ir punktas leidžia augti medžiui apie 3–3,5 metro atstumu nuo pastato sienų su langais nesilaikant Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto; (b) kas prisiima atsakomybę už galimą žalą; (c) kur teisiškai reglamentuotas „visuotinumą“ principas. Rašte pateiktu atsakymu šie klausimai, pareiškėjo teigimu, neatsakyti – nepateiktas nė vienas konkretus teisės akto pavadinimas, straipsnis ar punktas. Taip pat pareiškėjas skunde argumentuoja, kad Rašte nenurodytas nė vienas teisės aktas (įstatymas, straipsnis, punktas), įpareigojantis gauti 50 procentų gyventojų sutikimą prieš šalinant savivaldybės žemėje augantį pavojingą želdinį.

Komisija, vertindama skundžiamą Raštą tik išsamumo ir atitikimo prašymo turiniui aspektu, sprendime pasisako dėl anksčiau nurodytų pareiškėjo argumentų pagrįstumo.

Bylos medžiaga patvirtina, kad 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi pareiškėjas klausė, koks konkrečiai teisės aktas, straipsnis ir (ar) punktas leidžia augti medžiui apie porą metrų nuo statinio? Taip pat kvietė neignoruoti to, kad teisės aktai labai aiškiai reglamentuoja, kokio aukščio ir kokio tipo želdiniai, koku atstumu nuo statinių gali būti sodinami. Administracija Raštu atsakė, kad galiojantys teisės aktai nenumato draudimo augti želdiniams kelių metrų atstumu nuo pastato, sodinimo atstumai taikomi naujai sodinamiems medžiams, ne esamiems. Kiekvienu atveju vertinama faktinė želdinio būklė, stabilumas, biologinės savybės ir reali (o ne hipotetinė) grėsmė žmonių saugumui ar turtui. Atlikus apžiūrą, nustatyta, kad minėta tuja nėra avarinės būklės ir šiuo metu nekelia pagrįstos grėsmės. Atsiliepime atsakovė paaikškino, kad atstumų nuo pastatų reikalavimai pagal Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklės taikomi tik naujai sodinamiems želdiniams. Rašytiniuose paaikškinimuose pareiškėjas pakartojė, kad neatsakyta į konkretų klausimą: koks teisės aktas leidžia tujoms augti šiuo metu esamame atstume nuo pastato. Taip pat pareiškėjas pabrėžė, kodėl tai aktualu: jis negalėjo suprasti, kodėl tuja, kurios kamienai yra pažeisti (pagal atsakovės inventorizaciją), ir kurioje yra nudžiūvusios šakos, matomos atsakovės nuotraukose, vertinama kaip tinkama augti be jokių veiksmų – šio vertinimo argumentų skundžiamame atsakyme nėra.

Atsakovės tik atsiliepime nurodytos Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklės nustato želdynų įrengimo ir želdinių veisimo reikalavimus (1 punktas). Šie reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje, valstybinės žemės viešosiose erdvėse. Veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 papunkčiuose nustatytų reikalavimų (2 punktas). Pagal minėtų Taisyklių 5.2 papunktį, nuo daugiabučių gyvenamųjų pastatų sienų su langais medžiai veisiami ne arčiau kaip 10 m atstumu (išskyrus teritorijas tarp pastatų ir gatvių ar kelių).

Nagrinėjamo ginčo kontekste pažymėtina, kad VAI 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (žr., pvz., LVAT 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-1978/2012). Gero administravimo principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015). Gero administravimo principas reiškia ir tai, kad viešojo administravimo subjektas privalo konsultuoti pareiškėją, suteikti informaciją, padedančią asmeniui rasti veiksmingiausius tikslo siekimo būdus. Aptariamam atveju, svarbu paminėti, kad pareiškėjas nurodo

veikiantis ir kaip seniūnaitis. Tuomet viena iš seniūnaičio pareigų yra skatinti gyventojus prižiūrėti gyvenamosios vietovės teritoriją, rūpintis aplinkos apsauga (VSI 39 straipsnio 2 dalies 1 punktas).

Atsakovei esant atsakingai už želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, o taip pat ir už teisingos informacijos pateikimą suinteresuotam asmeniui jį dominančiu klausimu, Komisija atkreipia dėmesį, kad sprendžiant dėl teisės akto taikymo taip pat turi būti atsižvelgiama į juo reguliuojamų santykių pobūdį. Tujų priežiūra nėra vienkartinis veiksmas, ji turi būti vykdoma nuolat (periodiškai), yra tęstinio pobūdžio. Teismo nagrinėtoje byloje jau yra pasisakyta dėl Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių taikymo ir tuo atveju, kai tujos pasodintos dar iki šių taisyklių įsigaliojimo (pvz., Panevėžio apygardos teismo 2025 m. spalio 21 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e2A-639-1136/2025). Atitinkamai, Komisijai kelia abejonių Rašto dalyje „Dėl želdinio augimo atstumo nuo statinio ir galimos grėsmės“ pareiškėjui pateikto atsakymo tikslumas, kai nėra įvardytos pareiškėjo prašytos nurodyti ir Administracijos vertintos konkrečios teisės normos, susiejant jas su faktine situacija.

Komisija, įvertinusi Raštą jo išsamumo ir atitikimo prašymo turiniui aspektu, atsižvelgdama į aukščiau išdėstyta, sprendžia, kad Administracijos Rašte pateiktas atsakymas į pareiškėjo prašymą, „koks konkrečiai teisės aktas, straipsnis ir (ar) punktas leidžia augti medžiui apie porą metrų nuo statinio?“ neatitinka prašymo turinio ir dėl to Rašto dalis „Dėl želdinio augimo atstumo nuo statinio ir galimos grėsmės“ naikintina bei Administracija įpareigotina iš naujo išsamiai išnagrinėti minėtą pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimosi dalį, pažymėtą punktu Nr. 1. Taigi pareiškėjo skundas šioje dalyje tenkintinas.

Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi klausė, kas solidariai prisiima atsakomybę ir garantuos, kad atlygins bet kokią galimą žalą, kuri atsirado ir (ar) atsiras dėl atsisakomo šalinti želdinio? Raštu atsakyta, kad savivaldybė, vykdydama viešojo administravimo funkcijas, sprendimus priima vadovaudamasi teisės aktais ir specialistų išvadomis. Teisės aktuose nenumatyta praktika ar pareiga savivaldybės tarnautojams ar institucijoms „garantuoti“ hipotetinės, neatsiradusios žalos atlyginimą vien dėl to, kad želdinys nėra šalinamas. Atsakomybės klausimai sprendžiami CK ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, esant realiai žalai ir nustačius jos atsiradimo priežastinį ryšį. Skunde Komisijai jau pats pareiškėjas įvardija jam žinomą CK reglamentavimą (6.263 straipsnio 1 dalį ir 6.263 straipsnio 2 dalį) dėl bendrosios pareigos atlyginti padarytą žalą, jeigu tokia žala atsirastų.

Taip pat pareiškėjas 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi, pasisakydamas dėl ankstesnio atsakovės atsakymo apie virš 50 proc. namo gyventojų (pasirašytinai) sutikimą dėl želdinių šalinimo patvirtinimo, kvietė neignoruoti VSI 4 straipsnio 8 punkte nustatyto vietos savivaldos principo dėl savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant savivaldybės reikalus, be kita ko, prašė paaiškinti, nurodant įstatymą, straipsnį ir punktą, *jei toks yra*, kodėl siūloma siekti užtikrinti „visuotinumą“ principą, ir kur šis principas yra reglamentuotas. Rašte pareiškėjui atsakyta dėl gyventojų interesų derinimo ir apklausos, paaiškinant, kad želdiniai, augantys bendro naudojimo teritorijoje, yra visos bendruomenės interesų objektas, todėl sprendimai dėl jų šalinimo negali būti priimami vien tik atskirų gyventojų ar jų atstovo iniciatyva, neįvertinus kitų gyventojų nuomonės. Siūlymas organizuoti apklausą nėra atsakomybės perkėlimas, o viena iš teisėtų formų įvertinti bendruomenės poziciją. Atsiliepime į skundą atsakovė taip pat pažymėjo, kad kiemo želdiniai paprastai laikytini bendro naudojimo teritorijos dalimi, todėl sprendimai dėl jų tvarkymo turi būti priimami atsižvelgiant į daugumos gyventojų valią. Želdynų įstatymo nuostatos įpareigoja savivaldybes užtikrinti sprendimų viešumą ir vertinti bendruomenės interesus (8 straipsnio 2 dalis). Esant gyventojų nesutarimams, pagrįstai taikomas daugumos pritarimo principas, siekiant išvengti nepagrįsto gyvenamosios aplinkos kokybės bloginimo.

Nors skunde Komisijai pareiškėjas akcentuoja, kad skundžiamame atsakyme nenurodytas nė vienas teisės aktas (įstatymas, straipsnis, punktas), įpareigojantis gauti 50 procentų gyventojų sutikimą prieš šalinant savivaldybės žemėje augantį pavojingą želdinį, tačiau 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi pateikti būtent tokio pobūdžio informaciją pareiškėjas ir neprašė.

Taigi, atsižvelgiant į išdėstyta, šiame sprendime aptartais klausimais dėl atsakomybės už galimą žalą, „visuotinumą“ principo, Komisijos vertinimu, pareiškėjas Raštu gavo iš atsakovės tiek

informacijos, kiek reikalinga pateikti pagal jo prašymo turinį ir LVAT praktikoje suformuotas taisykles. Pažymėtina ir tai, kad Administracija Rašte akcentavo, jog pareiškėjo kreipimesi iš esmės pateikiami tie patys argumentai, kurie jau buvo įvertinti 2025 m. lapkričio 28 d. rašte Nr. A51-193122/25 (Komisijos pastaba: 2025 m. gruodžio 1 d. rašte Nr. A51-193122/25), todėl atsakovė jų nebekartojo ir skundžiamame atsakyme pažymėjo esminius aspektus. VAĮ 3 straipsnio 3 punkte nustatytas efektyvumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato. Tuomet, vadovaujantis protingumo ir efektyvumo principais, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo informavimas yra įvykęs, Komisija vertina, kad būtų neracionalu ir neefektyvu įpareigoti atsakovę susisteminti šalių susirašinėjimą ir pateikti naują informacinio pobūdžio atsakymą į pareiškėjo visą 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimąsi. Toks atsakovės įpareigojimas Komisijos sprendimu iš esmės reikštų įpareigojimą pakartotinai raštu atsakyti tai, kas pareiškėjui jau yra žinoma (tapo žinoma bylos nagrinėjimo procese). Komisija neturi pagrindo naikinti kitas Rašto dalis pareiškėjo skunde Komisijai nurodytais argumentais ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą terminą iš naujo išsamiai išnagrinėti visą pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimąsi (reg. Nr. A50-43014/25), ir priimti naują, teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą, įskaitant ir konkrečiai atsakyti, kas ir koku teisiniu pagrindu prisiima atsakomybę už galimą žalą. Ši pareiškėjo skundo dalis atmestina.

Pareiškėjas tik skunde Komisijai detalizavo veiksmus, kuriuos, jo nuomone, turėtų atlikti atsakovė, iš naujo nagrinėdama pareiškėjo kreipimąsi: t. y., atlikti tikslūs atstumo matavimus ir nurodyti konkretų teisės aktą (pilnas pavadinimas, straipsnis ir punktas), leidžiantį augti medžiui apie 3–3,5 metro atstumu nuo pastato sienų su langais nesilaikant Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto 10 metrų reikalavimo, arba – jeigu tokio teisės akto nėra – priimti sprendimą dėl tujos persodinimo į Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto reikalavimus atitinkančią vietą arba dėl jos pašalinimo iš augimo vietos; patvirtinti, ar gautas rašytinis pastato savininkų sutikimas, leidęs augti medžiui tokiu atstumu (Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.9 punktas), o jeigu toks sutikimas nėra gautas – priimti sprendimą dėl tujos persodinimo arba pašalinimo iš augimo vietos; atlikti insoliacijos normų atitikties patikrinimą pagal STR 2.02.01:2004 213 punktą ir 212 punkto pastabas, pateikiant vertintojo kvalifikaciją patvirtinantį dokumentą ir oficialų apžiūros aktą; įvertinti šaknų poveikį pastato pamatams ir konstrukcijoms bei pateikti motyvuotą ekspertinę išvadą – ypač atsižvelgiant į tai, kad Želdynų įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 8 punkte *expressis verbis* nustatyta, jog kompensacija neskaičiuojama, kai želdiniai gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis; konkrečiai atsakyti į pareiškėjo klausimus nurodant tikslų teisinį pagrindą (teisės akto pavadinimas, straipsnis, punktas): (i) koks teisės aktas leidžia augti medžiui tokiu atstumu nuo statinio sienų su langais nesilaikant Želdynų įrengimo ir veisimo taisyklių 5.2 punkto; koks teisinis pagrindas 50 procentų gyventojų sutikimo reikalavimui; atlikti profesionalų nudžiūvusios ir palinkusios tujos šakos pavojingumo vertinimą, surašant oficialų apžiūros aktą, kuriame nurodytos vertintojo kvalifikacija, apžiūros data ir faktiniai radiniai – vadovaujantis Sanitarinių taisyklių 3.1 punktu, Želdynų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi ir Vilniaus taisyklių 26 punktu; nustatius grėsmę – nedelsiant pašalinti pavojingą šaką be atskiro želdyno projekto, kaip *expressis verbis* leidžia Vilniaus taisyklių 26 punktas ir Želdynų įstatymo 14 straipsnio 2 dalis; šis veiksmas privalo būti atliktas neatsižvelgiant į sezoninius apribojimus, nes Želdynų įstatymo 14 straipsnio 3 dalis *expressis verbis* numato išimtį, kai želdiniai kelia pavojų gyventojams, jų turtui ar statiniams. Tokių konkrečių prašymų nebuvo nurodyta pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. prašyme, juos kaip išvestinius reikalavimus dėl įpareigojimo atlikti veiksmus pareiškėjas suformulavo atsakovės atžvilgiu skunde Komisijai. Šiuo aspektu aktuali ir LVAT praktika, pateikta 2026 m. sausio 28 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-227-821/2026, kurioje pasisakyta, kad, teismui sprendžiant dėl pareikšto reikalavimo, negali būti vertinamos tos aplinkybės ir reikalavimai, kurie nebuvo nurodyti asmens kreipimesi, nes tai reikštų tarp šalių kilusio ginčo, kuris persikelia į teismą, neapibrėžtumą bei administracinės bylos ribų peržengimą. Minėto pobūdžio prašymai nebuvo nurodyti pareiškėjo 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimesi atsakovei, dėl to Komisija neturi pagrindo išeiti

už šio administracinio ginčo ribų ir tenkinti šioje sprendimo dalyje aptartus pareiškėjo išvestinius reikalavimus. Taigi ši pareiškėjo skundo dalis atmestina.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti atsakovės Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2026 m. sausio 21 d. rašto Nr. A51-13877/26 dalį „Dėl želdinio augimo atstumo nuo statinio ir galimos grėsmės“ bei įpareigoti atsakovę iš naujo išsamiai išnagrinėti pareiškėjo S. Š. 2025 m. gruodžio 28 d. kreipimosi dalį, pažymėtą punktu Nr. 1.

Kitą pareiškėjo S. Š. skundo dalį atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Inga Morkvėnienė